

Izhaja trikrat na teden vsaki torek, četrtek in soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Ključ do napredka je edinstvo

Issued three times a week every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

OD BOJA DO ZMAGE

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1916. AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL. UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Gesloga tlači

ŠTEV. (NO.) 82.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 15. JULIJA—SATURDAY, JULY 15, 1922.

LETO (Vol.) VIII.

STRAŠNA ZASLEPLJENOST. ODGOVOR ŽELEZNIČARJEV HARDINGU.

V Chicago izhaja prekmurški slovenski list, pisan v prekmurskem narječju in v mažarskem pravopisu, pod imenom "Zvezda Vogrszki Szlovencov", katerega izdaja neki Krampats Jozsef. V zadnji junijevi številki je ta dični "Rediteo in (urednik) in Majenitel (lastnik)" priobčil tudi uvodni članek, katerega tu priobčujemo dobesedno prepisane v književni slovenščini:

Uvodnik se glasi:

"Zgodilo se je, kar sem želel. Zelen sem to, da naj bi v imenu ogrskega slovenskega naroda poslal v Budapesto žalno "Zastavo" ogrski vladi (kormanyi) v ta namen, da naj se pred celim svetom pokaže, da ogrsko slovenski narod v resnici žaluje za ogrsko deželo "vogrszkioszag" in da se naj izjavi pred celim svetom, da mi nočemo biti srbi. Želja se mi je izpolnila in zastavo sem poslal v Budapesto.

Ta zastava je žaljujoča zastava, katera je taka-le: Zastava je taka, kakoršna je ogrska: rudeča, bela in zelena. V sredi na belem delu je zvezda s zlatimi trakovi. Ta zastava pomeni "vogrszkioszag", zvezda pomeni naš narod v ogrski državi, trakovi zvezde pomenijo našo narodno ljubezen do (ogrske dežele) "vogrszkogaorszaga", od katerega nas svetna vlada nikdar ne odtrga in, ker žalujemo za "vogrszkioszag", je zvezda zakrita s črnim pajčolanom (slarom). Zakrita pa bo tako dolgo, dokler se nazaj k "vorszkomiorszag" ne zjedini.

Ta zastava je žaljujoča. Ali potrebna bi bila še ena vesela, katero bi mi tu v Ameriki med seboj imeli, s katero bi vsem narodom naznanjali, da smo mi "vendi" tudi narodi. Zato pa prosim, ako kdo kaj more, naj daruje, kdor še ni in potem si naredimo še eno zastavo, katera bo nam v veselje in tolažbo tu v Ameriki.

Nadalje opominjam in prosim vsa društva v Ameriki, katera bi dala zastavo delati, naj si da delati našo "vogrszko-szlovenszko" in ne jugoslovansko. Ako pa katero društvo že ima zastavo, potem vem, da ima ogrsko, prosim spoštovano društvo, naj si jo da predelati. Tu drugega ni treba, kakor samo zvezdo s trakovi si zaznamovati in tako je naša narodna zastava. Vsaki narod se poganja za svoje pravice (jusse) in za svoja prava, zakaj bi se mi ne. Amerika je dežela, v kateri je mogoče vsakemu narodu svoje rane kazati in za pomoč prositi. Zato pa "Slovenci vogrszki", vsiv en tabor in boste videli, da homo vse dosegli, kar želimo, ta tabor je pa "Zveza Vogrszki Szlovencov v Ameriki." Prosim vsakega "szlovenca", da naj član postane te naše edine politične organizacije v Ameriki.

Krampats Jozsef.

Ali si morete misliti večje zaručnosti in prismojnosti, kakoršna je ta? Poslati v židovsko in kalvinsko Budapesto, zastavo!? To so se morali v Budapesti židje in Kalvinci

Washington, D. C., 14. julija. — Predsednik Jewel železničarske unije je danes odgovoril na proklamacijo predsednika Hardinga glede železniške stavke. V svojem odgovoru je obrazložil obširno, da informacije, ki jih prejel v tem oziru predsednik Harding niso resnične in vsleotega ima on kot predsednik napačno sliko o celem položaju. Nadalje je dokazal v svojem odgovoru, da železniške družbe se vseskozi niso držale danih obljub, ampak iste kršile številokrat. "Zato pada odgovornost, za vse posledice vsleot stavke, ki je zadnje orožje, ki se ga zamore organizirano delavstvo poslužiti na železniške družbe same. Mi smo bili vedno pri volji za pošteno sodelovanje z avtoriteto in z družbami za splošno korist javnosti in države." S temi besedami je Jewel zaključil svoj odgovor.

smejati! Tisza se je gotovo v grobu obrnil.

Toraj prekmurški Slovenci naj žalujejo za državo, katera jim je vzela materin jezik iz šol, tako da je bil slovenski otrok kaznovan, ako je samo spregovoril besedico v svoji lepi materinščini, kjer je vlada preganjala in zapirala, da celo s smrtjo pretila velikim narodnim prijateljem in dobrotnikom, kakor Rev. Klekelnu, kakor Rev. Ivanociju, katerega so že pred sodišče postavili zaradi "razžalitve mažarskega naroda", katero sodišče bi ga bilo gotovo tudi k smrti obsodilo, ko bi se našla le kaka krivda na njem. In kaj je naredil? Največji njegov greh je bil, da je bil poverjenik družbe Sv. Mohorja. In za temi mažarskimi cigani naj se da žaluje slovenski junaški narod? Edina tolažba pri tej strašni komediji je, da že tudi prekmurški Slovenci spregledujejo in jih je sram teh mongolskih komedij.

Prekmurški Slovenci, obrnite hrbet tem možem, ki vas samo za nos vodijo in za judežve groše prodajajo.

Prekmurci keltski narod?

V ravno tej številki tega originalnega lista "Zvezde" čitamo na prvi strani tudi zanimiv članek, katerega piše neki Dr. Oslay (!) Ferenc kjer ta učeni dr. Oslay dokazuje, da so Prekmurški Slovenci ali Vendi, Vendusi, Vindiši stari ostanek keltskega naroda, ki je bival pred Slovani v sedanji srednji Evropi. Pravi, da so Slovani prišli in jih preganjali in slednjič tudi pod svojo oblast spravili in jim usilili svoj jezik in tudi ime dali.

Kdor ve le nekoliko zgodovine, se mu mora gabitati tako slepaženje naroda s potvarjanjem celo zgodovinskih dejstev.

To je strašni zločin nad ubogim neukim narodom!

RAZNE NOVICE.

NADULIČNI ŽELEZNIČARJI ZA STAVKO.

Chicago, Ill., 14. julija. — Včeraj so se vršile volitve za in proti stavki naduličnih železničarjev. Volitve so bile skončane ob 10. uri zvečer s sledečim vspehom. Za stavko je bilo oddanih 4.279 glasov, proti stavki pa 14. Tako torej bo Chicago imela popolnoma ustavljen promet na uličnih in naduličnih železnicah v par dneh, ako med družbami in delavci ne pride pravočasno do sporazuma in pobotanja.

Železničarji zahtevajo staro plačilno lestvico, ki določa motoristom, sprevodnikom, raznim paznikom in postajnim zastopnikom od 73c do 82c na uro. Družbe pa hočejo znižati plače za toliko, za kolikor trdijo, da so znižali vožnjo na pouličnih železnicah, kar je sicer bore malo en cel cent pri tiketu. Prihodnjih par dni bo pokazalo, kako se bo situacija tega spora zaobrnila.

RUSKA DELEGACIJA ZAPUSTI KONFERENCO.

Haag, 14. julija. — Vodja ruske delegacije Litvinoff je danes izjavil, da je konferenca za nje praktično končana in, da v kratkem cela delegacija odide domov.

NEMČIJA MORA PLAČATI.

Paris, 14. julija. — Reparacijska komisija je danes obvestila nemško vlado, da mora na vsak način pripraviti do jutri predpisani del vojne odškodnine v znesku 12. milijonov 500.000 dolarjev.

JUGOSLOVANSKA OBMEJNA STRAŽA V BOJU Z BULGARI.

Skoplje, 14. julija. — Kakih 38 milj severnovzhodno od Skoplja je danes udrla številna bulgarska četa komitašev čez srbsko mejo, kjer jih je jugoslovanska obmejna straža ustavila. Prišlo je do vročega spopada in bulgari so bili potisnjeni nazaj pustec za sabo več ranjenih in deset mrtvih.

IZGREDI V COLLINWOODU.

Cleveland, O., 14. julija. — V kurilnici in reparacijski delavnici New York Central železnice je prišlo danes do izgrediv med stavkokazi in železniškimi stavkarji. Na lice mesta je bila poklicana policija, ki je napravila red. Aretiranih je bilo pet oseb in sicer 4. ženske in 1. mož.

CIVILIZACIJA BOLJŠEVIKOV.

Narodnemu katoliškemu svetu se sporočilo, da so boljšeвики tekem svojega vladanja pomorili nič manj, kakor 1. milijon 700. tisoč oseb. Med temi je bilo 28. naščokov in škofov in 1215. duhovnikov. Krasno spričevalo za boljševice! Hej! Prosveta, Proletarec in Del. Slovenija zakaj ne objavite tudi tega? Zakaj ne odprete vaša široka usta tudi o tem?

BOLJŠEVIKI IZGUBILI UPANJE.

Viharne seje na haaški konferenci.

Haag, 14. julija. — Glasom zadnjih poročil iz haaške ekonomske konference je vsako upanje za srečni izid poganja med zaveznicami in sovjetsko Rusijo splavalo po vodi. Politični opazovalci pravijo, da je prepad, ki loči Rusijo in zaveznicke na sedajni haaški konferenci veliko večji, kakor pa je bil v Genovi. Angleži in Francozi so združeni v eni fronti in vstrajajo temeljito pri svojih zahtevah glede nacionalizacije privatne lastnine v Rusiji, ki jo je boljševiska vlada uvedla. Ruski sovjetski delegatje pa zopet vstrajajo pri svojih principih in hite dokazovati na vso moč, da je bila nacionalizacija privatne lastnine za rusko delavsko (?) vlado vitalna potreba. Vsi so mnenja, da bi bilo potreba čudežnega spretnega v diplomaciji, da bi bil v stanu dovesti razdeljeno Evropo k spravi.

Posebno značilne so besede, ki jih je izrekel vodja ruske delegacije Litvinoff na neki zadnji seji v Haagu: "Svet je razdeljen v dva tabora. Ena stran je kapitalistična, a druga komunistična. Takajšna konferenca zastopa ta svet in sicer kapitalizem ima svojega sodnika in komunistizem svojega. In po mojem mnenju bi ta konferenca potrebovala čistih angelov, da bi rešili pravično to vprašanje pred tem tribunalom. Ker pa dosedaj nisem še srečal kakega angela in tudi dvomim, da bi bili kje, zato tudi dvomim, da bi ta svet kedaj prišel do sprave."

Tako torej Litvinoff, kaže pred celim svetom svoj ateistični duh. Sicer pa, kakoršen mož je Litvinoff, take so njegove besede! Je-li čuda, da Evropa, ki je priredila že toliko in toliko konferenc po minuli vojni ne more do pravega miru? Nič ni čudnega za pametnega človeka! Dokler bodo svetovne razmere reševali taki, kot Litvinoff in drugi njemu podobni framazoni, bodo narodi še nekaj časa čakali predno bodo dospeli do pravega srečnega miru.

Ker kapitalisti in komunisti ne poznajo Kristusovega nauka: "Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!" In sedme božje zapovedi: "Ne kradi!" In desete božje zapovedi: "Ne želi svojega bližnjega blaga!" In prav nič čudno, ako ne morejo do soglasja do poštenega in do pravičnega miru. Ako človek ne privoščil svojem bližnjemu tega, kar sam ljubi, ga njegov bližnji prav gotovo ne bo ljubil. Zato evropski framazoni lahko skličejo še tisoč konferenc, ako se jim zljubi, toda vsepahe ne bodo dosegli, ker ljubezen do bližnjega jim je španska vas.

IZ JUGOSLAVIJE.

Umrli je dne 22. junija ob pol 4. uri zjutraj na Dunaju v bolnišnici usmiljenih bratov koroški duhovnik Ciril Kandut, v starosti 32 let. G. Kandut je dovršil l. 1914 v Celovcu bogoslovne študije. Podal se je v Belgijo, da bi študiral socialne vede, a se moral vrniti radi izbruh svetovne vojne. Služboval je kot kaplan v Pliberku in pozneje od l. 1915 do 1918 kot vojni kurat na italijanski fronti. Ob prevratu je bil nastavljen kot kaplan v Borovljah in po plebiscitu v Prevaljah. L. 1921 se je podal na Dunaj, da bi nadaljeval višje bogoslovne študije. Pokojni je bil nadarjen, energičen, delaven, spreten, pobožen duhovnik. Slovel je kot govornik v cerkvi in zunaj cerkve, kot dober mladinski organizator, kot poštvovalen narodnjak. — Za Koroško je smrt g. Kanduta hud udarec. Pokopan je bil v soboto, 24. t. m., na Dunaju na centralnem pokopališču. Njegovi rodbini izrekamo iskreno sožalje, vse duhovniške brate pa prosimo za mento. R. I. P.!

Rop pri Vrhpolju. Dne 9. junija 1922 je šel posestnik Anton Kadunc iz Vrhpolja pri Kamniku domov. Opolnoči se je Kaduncu pridružilo več fantov, ki so ga pričeli sem in tja suvati; Janez Grabnar pa mu je segel za telovnik, kjer je imel Kadunc shranjenih 5000 kron denarja. Kadunc jih je za božjo voljo prosil, naj ga pustijo, ker ima ženo in otroke doma in je fantom rekel, da jim da ves denar. Fantje so ga podrli tudi enkrat na tla. Iz Kadunceve denarnice je vzel Janez Grabnar iz Nevelj 2000 kron. Grabnarja so orožniki aretirali in izročili sodišču.

Atentat na jugoslovanskega konzula v Milanu. Belgrad, 20. junija. Semkaj je došel jugoslovanski konzul v Milanu Bojović in je podal uredniku "Politike" sledeča pojasnila o atentatu na njegovo osebo na dan kraljeve poroke: Na dan kraljeve poroke zvečer sem slonel na oknu svoje vile v Milanu. Sonce je že zašlo in je bil mrak, ko je počasi privozil mimo vile avtomobil, v katerem je bilo več oseb. Ena teh oseb je vstala v avtu pred konzulatom in oddala 6 streliv iz revolverja proti oknu, ob katerem sem stal. Avtomobil se je potem z veliko naglico odpeljal. Vsi strelji so udarili v moji neposredni bližini. Ko je ena krogla zadela napisno tablo konzulata, sem se umaknil in napadalci so se odpeljali. Pol ure potem sta prišla k vili dva redarja, ki sem ju takoj pozval, naj obvestita o napadu kvesturo. To sta tudi storila, vendar vso noč ni italijanska policija ničesar ukrenila. Šele drugi dan ob sedmih zjutraj je bila kvestura obveščena in redarji so prišli, da sestavijo zapisnik. Mislim, da so napadalci bili fašisti, ki se poslužujejo takih sredstev, da kažejo v središču Italije in na avtomobilih svojo moč.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Cerkev in nove slovanske države.

(Dalje.)

Tudi po amer. časopisih je šla novica, da je jugoslov. policaj-demokracija vrla v neki ženski samostan v samostan v Samoboru in redovnice iztirala. Vsak, ki mu katoličanstvo ni samo prazna beseda, je pri tej novici stisnil pest, komur je Jugoslavija strašno na potu, je gotovo zaklel. Pa saj zasluži, da se jo prekolne, ko se spravlja na slabotne katoliške redovnice. In vendar je stvar malo drugačna! Te redovnice v Samoboru so bile strašno "ogrske" in so bile v zvezi z mažarsko vlado v Pesti. Tega sicer ni nihče poročal, ker prijatelj ima Slovan malo sovražnikov pa preveč.

Prav sličen slučaj se je že prej pripetil tudi glede praznovanja sv. Štefana, kralja ogrskega. Ni šlo za sv. Štefana, temveč za mažaronstvo, a ko je vlada posegla vmes, so pa zagnali strašen krik, da preganja katolike. Prav enako bo tudi glede nemških katoliških šol, ki jih ni malo. Da bi se bili katoliški Nemci kar čez noč izpremenili v dobre državljane? Kdor to vrjame, dobi groš! Kaj je bilo z nemškim "kultur-bundom"? Ni vse katoliško, kar se sveti in vse preganjanje vere, ker je vera mnogokomu le plašč za druge stvari.

In Hrvatje hočejo svojo republiko, pa bi jim taka "preganjanja" ne bila voda na njih mlin? In na Laškem in na Dunaju je na stotine ljudi, ki so morali iti, ker so imeli maslo na glavi, pa bi taki katoliški ljudje ne bili ogorčeni, če pravoslavni Beograđ malo čisti?

Nikakor nočem zagovarjati vlade, v kolikor je res katoliškim težnjam sovražna, a zdaj ni več egiptovskih loncev mesa, je pa joj, ker narodna svoboda je v avstrijakom nekaj nepoznanega.

Balkanski most proti vzhodu je zdaj prost. Ni več avstrijske politike, ki bi ovirala razgovor med zapadom in vzhodom. Počasi se vse pripravlja, ker zgodovina ne dela skokov. Moč pravoslavja je bila caristična Rusija. Ta moč je zdrobljena, pravoslavje mora pokazato, ali je življenja zmožno, ker srbska, grška ali bulgarska oziroma še rumunska vlada so za pravoslavje le šibke paličice, in moderni duh jih bo spodbil. V Jugoslaviji vlada pravoslavne politike ne bo mogla delati, da si bo, kakor kaže zdaj, pravoslavje podpirala in protežirala. Pa bo pravoslavje ravno radi tega tem slabše, ker duševne moči se ne smejo naslanjati na kako vlado, ki je danes, jutri je pa več ni. Katoličanstvo ima toraj za borbo boljše podlago, ker se bo moglo zanesti le nase, ne na kak deželni avtomobil.

Kdo bo zmagal? Sv. pismo pravi: "Človek pripravlja in osedla bojnega konja, zmago pa deli Gospod!" Prepustimo to Bogu, a pripravimo se, kakor bi zmaga bila odvisna od nas. Preganjena, v boju utrjena, v disciplinirano organizirano katoliška cerkev je s svojim izobraženim svečenstvom in discipliniranim ljudstvom mogočna vojna falanga. Tudi pravoslavje ne smemo podcenjevati. Drži staro bojno črto, ima dobro orožje, a oficirji, svečenstvo, se s katoliškim ne dajo primerjati in glava, glava, Ruski car — je padla.

Čudne stvari se godijo in hitro se vršijo, kakor vse v modernem času. Iz Rusije poročajo časniki, da se tam verska vprašanja rešujejo. Nisem prav nič v dvomu, kako bo ruski narod versko vprašanje rešil. Na stotine protestantskih sekt iz Nemčije, Angleškega, Amerike mu vsiljuje svojo versko robo, pa stavim, da ne bodo dosti opravili, ker ruska duša je naturaliter — katoliška. To hočem dokazati pri drugi priliki. Vendar pa je treba, da smo slovanski katoliki na svojem mestu, drugače nas prehitijo, kakor že tolikrat v zgodovini, pretkani Nemec.

V Ameriških nemško-katoliških listih berem, da je sovjetska Rusija očprla meje tudi katoliškim redovnikom in na stotine nemških misijonarjev je že šlo čez mejo, druge stotine pa čakajo še na ugodno priliko. "Kakor se nam poroča iz prvih virov, je bodočnost za cerkev v Rusiji zelo ugodna", piše "Wanderer" iz dne 30. marca 1922. Bog daj, pravim. A Nemci se čudno gnetejo okoli Rusije in tudi na katoliški strani ne bo vse golo katoličanstvo, temveč, kakor od nekdanj med Slovani, prav mnogo tudi germanstva. Zato pravim: Slovanski katoliški krogi, pozor na Rusijo!

Ako prav vičim, sodim jaz glede katoliške cerkve v novih slovanskih državah tako: Boji jo čakajo, hudi boji, a škodovali ji ne bodo, temveč jo sposobili, da sčasoma postane tudi vseslovanska cerkev.

NOVI DRŽAVLJANI TEKOM MESECA MAJA.

New York (Jugoslovanski Oddelek F.L.I.S.) Bureau of Naturalization je ravnokar izdal statistiko glede števila naturalizacij tekom meseca maja. Dobilo je drugi papir 14.838 oseb. Največje število — namreč skoraj 17 proc. — novih državljanov je rodom iz Italije; za njimi prihajajo po številu Britanci in Rusi — oba čez 12 od sto — in Nemci in Poljaki — po okoli 11 proc. Postopno sledijo — vedno zvešči v pošte državo in ne narodnost — Avstrijci, Ogrji, Kanadjanci, Čehoslovaki, Švedji, Norvežani in Jugoslovani.

Število novih ameriških državljanov iz Jugoslavije znaša za ta mesec 256 oziroma 1,73 od sto vseh naturalizacij. Verjetno pa je, da je njih šte-

vilo bilo še večje, ker so bili gotovo mnogi Jugoslovani, katerih prvi papir se je gasil na avstrijsko podaništvo, všteti pod poglavje Avstrije. To domnevo potrjuje tudi razmeroma veliko število naturaliziranih državljanov iz Avstrije — namreč 923 za mesec maj.

KONZULARNE VESTI IZ JUGOSLAVIJE.

New York (Jugoslov. Od. F.L.I.S.) Gospodarske razmere v Jugoslaviji so približno iste, kakršnje so bile pred mesecem dni, glasom članka v "Commerce Reports" od 26. junija, ki se naslanja na poročila ameriških konzulov K. S. Patton v Beogradu in M. W. Van Sickle v Zagrebu. Edina sprememba je ta, da je vrednost valute nekoliko bolj stalna kot je bila v minulih mesecih.

IZ SLOVENSКИH NASELBIN.

So. Chicago, Ill. — Malo je dopisov iz So. Chicago. Kaj je za en vzrok da se dopisniki tako poredko oglašajo iz naše nasebine je težko uganiti, najbrže bodo vroči dnevi v katerih se človeku ne ljubi mnogo pisati.

Zadnji čas se je pričelo v naši nasebini novo življenje. Prihod novega župnika Rev. Fathra Benvenuta Winklerja je naidušil vse staro in mlado. Vsepovsod se opaža živahno zanimanje za povzdigo naše So. Čičaške cerkve sv. Jurija. Slovenci so se začeli probujati in se bližajo nazaj k svojemu farnemu ognjišču k svoji cerkvi. Farani radi prispevajo za odplačilo cerkvenega dolga.

Zadnje dni se je že tudi izvolil pripravljani odbor za bodoči cerkveni "fair", ki se bo vršil od 19. do 28. oktobra t. l. Vsi so že pridno na delu in po agilnosti zanesljivih mož, ki so odbrani v tem ooboru je soditi, da bo naš fair rodil lepe vspehe v vsakem oziru.

Naši cerkveni možje po končanem delu kolektajo pozno v noč do 12. ure okoli Slovencev. Njih požrtvovalnost je velika in zato vsa čast jim, ker se toliko trudijo za svojo farno cerkev.

Pa tudi naše ženstvo se je pričelo marljivo zanimati po zgledu mož za napredek cerkve in glede odplačila. Ako bomo farani cerkve sv. Jurija nadaljevali po začetni poti, ni nikaškega dvoma, da bi ne dospeli do zaželjenega cilja, po katerem vsi tako srčno hrepenimo. Da, prav lahko bomo dospeli k svojemu cilju, ako se vsi složno brez razlike primemo dela, ki ga zahteva od nas naša farna cerkev in krepko sledimo svojemu za narod in vero vnetemu dušnemu pastirju Fathru Benvenutu Winklerju.

Pozdravljam vse čitatelje tega lista in mu želim mnogo novih naročnikov.

Naročnik.

Chicago, Ill. — Preteklo nedeljo je imelo samostojno prekmursko društvo Sv. križ važno sejo. Kakor znano je to društvo naše najstarejše podporno društvo med Prekmurci. Vendar imelo je razne težave. Sedaj je pa splošno gibanje med temi Slovenci za napredek zašlo tudi v vrste tega društva, ki šteje med svoje člane tudi veliko dobrih in navdušenih članov, ki so dobri Slovenci in dobri katoliki. Zato žele, da bi to samostojno društvo kot tako tudi napredovalo in bi poleg društva Sv. Ivana in Sv. Ane enako krepko šlo po poti napredka in da bi tako pomagalo združiti in organizirati vse naše Prekmurce v podporno katoliška slovanska društva. Na sejo je društvo povabilo našega župnika Rev. Zakrajšeka in ga naprosilo, da bi dal društvu nekoliko nasvetov, kako bi naj društvo delovalo, da bi doseglo svoj lepi namen, katerega si je postavilo. Tudi je društvo sklenilo, da si bo nabavilo društveno zastavo in jo bo blagoslovilo sredi septembra na praznik povišanja sv. Križa, društvenega patrona. G. župnik je pojasnil kake pogoje postavlja katoliška cerkev vsakemu društvu, ako hoče imeti zastavo v cerkvi blagoslovljeno in hoče biti pravo kat. društvo. Ker ima društvo že itak točke glede katoliškega življenja katol. dolžnosti članov, lepo urejene, ni potreba drugega, kakor da si društvo še izbere svojega duhovnega vodjo, ki skrbi, da se bodo ta pravila tudi izpolnjevala. Imamo namreč tudi med Slovenci veliko društev in organizacij, ki imajo katoliška imena, katoliške znake in morda tudi točke v pravilih, ki so katoliške, toda v društvu so pa tudi člani, ki niso katoliški, nikdar ne gredo k spovedi, da, morda so celo zagrizeni sovražniki katoliške cerkve. Taka društva so velik humbug in sramota za cel narod, da

je kaj takega sploh mogoče. Take organizacije bi se lahko naznanilo sodniji kot sleparska podjetja, kajti delajo "bizines" pod napačnimi pretezami. Potem je treba, da so vsa društva med nami tudi glede narodnosti edina, kajti nesporazum glede tega vprašanja, bi lahko povzročalo neprestane boje med članstvom in tako tudi med farani. Kjer je pa med farani ali med društvu prepir, tam o kakem napredku še misliti ni. Zato je pozival g. župnik člane Sv. Križ naj se krepko oklenejo svojega lepega društva, svoje fare in svoje narodnosti in bodo še zelo napredovali.

Povedal jim je, da je bolje imeti manj članov, pa dobrih in imeti mir, kakor pa veliko članov pa imeti stalen prepir. Njegovemu govoru je sledilo burno odobravanje in na predlog brata tajnika so vsi navzoči vstali in znamenje hvaležnosti za te modre nasvete. Društvo je potem sklenilo, da sprejme z veseljem vse te nasvete in s hvaležnostjo sprejme tudi točko glede duhovnega vodja, ki bo vsakokratni župnik Sv. Štefana in društvo ostane zóruženo z župnijo Sv. Štefana.

Društvo Sv. Križ ima že nekako sto članov in članic, daje \$7 tedenske bolniške podpore in bo sedaj zvišalo posmrtnino na \$250 in \$500. Ima že skoraj dva tisoč dolarov bolniškega sklada. Društvu Sv. Križ čestitamo na tem koraku in kličemo vsem dobrih članom in članicam: Živijo! Le tako naprej! Po tej poti greste k gotovemu napredku in vspehu.

Mr. Frank Banich naš dobro znani čičaški rojak si je kupil novo grocerijsko trgovino v bližini Crawford in Chicago ave., kamor se je zadnji torek že preselil.

Čičažanom dobro poznana družina Mr. Kobala se je te dni zopet preselila v našo sredo iz farmarske nasebine iz Willarda, Wis. Upamo, da bo ta dobra družina, ki je že marsikaj dobrega storila za našo župnijo svoje čase za stalno ostala v naši sredi in ji kličemo pristrčno dobrodošli!

V ponedeljek večer, 17. julija ob pol osmi uri se vrši farni občni zbor, kjer se bo važno vprašanje glede zidave naše šole razpravljalo. Prav uljudno vabim vse župljane, ki se zanimajo za zidanje šole, posebno pa Narodnega doma, da se te seje gotovo udeležijo. Vabim, da naj pridejo tudi vsi Prekmurci na sejo.

Rev. K. Zakrajšek, OFM., župnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. IVANA KRSTITELA, ŠT. 13., D. S. D.

Chicago, Ill. — Cenjeni g. urednik: — Prav lepo Vas prosim, da mi dovolite en mali prostorček v Vašem cenjenem listu, da se v imenu dr. sv. Ivana Krstitela št. 13. DSD. prav pristrčno zahvalim našim dobrim jo-

lietskimi sobratom in sosestram družbe sv. Družine, ker so v tako velikem številu prihiteli na slavnost našega društva, ko je isto ob priliki blagoslovljenja svoje zastave isto razvilo, da bo odslej mogoče in ponosno plapolala med Slovenci v Chicagi. Mi te Vaše naklonjenosti ne bomo pozabili in Vam zagotavljamo, da kadar boste želeli naše prisotnosti pri enakih slučajih lahko vedno računate na našo naklonjenost in naš odziv. Prav pristrčno se zahvaljujemo vsem jolietskim društvom, kakor, dr. sv. Jožefa, št. 2. KSKJ., dr. sv. Frančiška Sal., št. 29. KSKJ., društvo sv. Genovefe, številko 108., KSKJ. in posebno pa se zahvalimo prijaznim Waukegančanom zlasti dr. sv. Jurija, ki so nas spremljevali v svojih uniformah. Hvala tudi So. Čičaškemu rojakom za njih tako obilno udeležbo in posebno članom dr. sv. Florijana, št. 44., KSKJ. ki v svojih lepih uniformah dospeli na našo slavnost. Vsem skupaj najlepša hvala in Bog plačaj!

Hvaležne se čutimo pa tudi napram našim domačim čičaškim društvom, ki se se tudi skoro vsa korporativno udeležila našega koraknja pred blagoslovljenjem zastave. Zato tudi njim izrekamo pristrčno zahvalo vsem, kakor dr. sv. Štefana, št. 1., KSKJ., dr. sv. Alojzija, št. 27., KSKJ., dr. sv. Jurija, št. 960., C.O.F., in dr. sv. Mohorja in dr. sv. Križa Prekmurskih Slovencev.

Vsem skupaj se najlepše zahvaljujemo vsi člani dr. sv. Ivana Krstitela, št. 13., DSD.

V imenu vseh članov ostajam udani

Andrew Glavach, predsednik dr. Ivana Krstitela, št. 13., D. S. D. in član KSKJ.

POPRAVEK.

V zahvali za obilno udeležbo na naši zadnji slavnosti o priliki polaganja in blagoslovljenja ogegnega kamna za Slovensko šolo in Narodni Dom, se je po pomoti izpustilo dva slavna jolietška društva in sicer dr. sv. Frančiška Sal., št. 29. K. S.K.J. in dr. sv. Antona Padovanskega; št. 87., K.S.K.J. katera sta se tudi oba korporativno udeležila naše slavnosti in zakar jim je čičaška nasebina iz srca hvaležna. Toliko v blagohotni popravek.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Cenjenim naročnikom naših listov, kakor tudi vsem rojakom v Clevelandu in državi Ohio, ter po zapadnem delu Pennsylvanije, naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naše liste, kakor tudi oglase in vsa druga naročila, ki so v zvezi z našimi listi. Vsem našim naročnikom in blagim dobrotnikom, kakor tudi vsem rojakom ga najtopleje priporočamo in prosimo, da mu grejo na roke pri njegovem delu za naš tisk. Rojaki, pomagajte mu širiti naše liste!

Uprava Ave Maria, Edinosti in Glasnika P. S. J.

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 kron ..... \$ 1.85	50 lir ..... \$ 2.85
5000 kron 17.25	100 lir 5.20
1000 kron 3.50	500 lir 24.50
10000 kron 33.50	1000 lir 48.50

Za pošiljatve v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzjozava.

Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOST" 1849 West 22nd Street Chicago, Ill.

AMERIŠKA SLOVENKA.

ŽENA V KRŠČANSKI DRUŽINI.

“Žene, bodite podložne svojim možem, kakor Gospodu. Mož je namreč ženi glava, kakor je tudi Kristus glava Cerkvi, on, Odrješnik telesa. Kakor je pa Cerkev podložna Kristusu, tako naj bodo tudi žene možem v vsem.” (Efež. 5, 22). “Hočem pa, da veste, da je vsakemu možu glava Kristus, glava ženi pa mož, glava Kristusu pa Bog... Mož namreč ni od žene, marveč žena od moža. Saj ni ustvarjen mož zavoljo žene, ampak žena zavoljo moža” (I. Kor. 11, 3 in 8). Zato opominja apostol na drugem mestu: “Tako naj tudi možje ljubijo svoje žene, kakor lastna telesa. Kdor svojo ženo ljubi, ljubi samega sebe. Žena naj se pa boji moža” (Efež. 5, 33). Če se bo žena zavedala svojih dolžnosti, si ne bo nikoli hotela prilastovati gospodstva, ki ji ne pristoja, in se bo v vseh dovoljenih stvareh pokorila možu.

Če si pa žena odtuji srce svojega moža vsled prevelike občutljivosti, čmernosti, jezičnosti, trme, hudomušnosti, če se za vsako malenkost kuja, potem naj se nikar ne pritožuje, če mož išče zabave zunaj domače hiše. Miloba, potrpežljivost, prošnje, molčanje, potrpežljivost, solze bodo omeščale najbolj trdo srce, potolažile bodo možovo jezo. To je njena naloga. In če res pride potreba, da treba nekoliko bolj trdo govoriti, naj počaka na primeren čas potem naj spregovori pravo besedo na pravem mestu. Veliko več pa, kakor njene besede bodo povedale njeno vedenje in obnašanje. “Žene naj bodo pokorne svojim možem, da se po vedenju žen brez besede pridobijo tudi tisti, kateri ne verujejo besedi, ko gledajo vaše bogaboječe in čisto življenje.” (I. Pet. 3, 1).

Žena naj ne zakrivi nikake zaničnosti ali malomarnosti, pazi naj strogo na red in čistost v hiši. Tudi glede jedil naj ne bo preveč udobna.

Na svojo vnanost, na spodobnost in všečnost glede obleke naj pazi, da bo dopadla možu, tudi sv. Elizabeta je tako ravnala. Nikakor pa ne more zagovarjati pred Bogom in pred ljudmi gizdavosti, lišpavosti in šopirnosti, ki bi požrla polovico moževega zaslužka. Apostol Peter opominja: “Žena naj se ne lišpa v zunanosti, s pletenimi lasmi ali z obe-

šeno zlatino, ali z oblačili, marveč v tajnosti svojega srca z neminljivim lepoticem krotkega in tihega duha, ki je pred Bogom dragocen. Tako so se namreč tudi svoj čas lišpale svete žene, ki so upale v Boga in bile podložne svojim možem” (I. Pet. 3, 3). Žena, ki napravi in dela iz malenkostnih reči Bog ve kako resno, važno opravilo, kaže, da ima prazno srce. Žena, ki hoče dopasti družbi, ni po svojem mišljenju nič več moževa last, ona je v nevarnosti, da jo bo svet sumničil in krivo sodil, ona je zgubljena za resne dolžnosti v družini in v krščanskem življenju. Njeni otroci se morajo za to pokoriti in trpeti, so pogosto zamerjeni, in v prihodnosti bodo morali morda celo lakoto trpeti. Neumnost je, če mislijo žene samo na zabave, na ples, da porabijo za to nepotrebno mnogo denarja, potem pa skušajo varčevati v gospodinjstvu, v kuhinji, pri nakupovanju. Na zunaj bodo živele kakor bogatkinje, doma si pa potem niti poštenega obeda ne bodo upale privoščiti.

“Kdo najde močno ženo? Njena cena je, kakor so stvari iz daljave in od zadnjih pokrajin. Srce njenega moža se na njo zanaša, in prihodkov mu ne bo manjkalo. Ona mu izkazuje dobro, in ne hudega vse svoje žive dni... Svojo roko odpira ubožcu, in svoje dlani izteguje k siromaku... Moč in lepota je njeno oblačilo, in poslednji dan se bo smejala... Svoja usta odpira modrosti, in postava milobe je na njenem jeziku. Njeni otroci se vzdigujejo in jo jako blagrujejo; tudi njen mož jo hvali... Goljufiva je prijetnost in prazna je lepota: ženo, katera se boji Gospoda, to pohvalijo.” (Preg. 31.)

Žena naj bo iz srca, v srcu pobožna: ona potrebuje verske opore in sile, ker jo bol ženskega življenja dvojno zadene, ker se more gleče marsikake boli potožiti edinole Bogu v svoji molitvi, ker je ona v prvi vrsti v to poklicana, da otroke vzgoji. Žena naj bo prava krščanska mati. Prava krščanska mati je kakor orel, ki pazi s svojim bistrim očesom na svoje mladiče. Krščanska mati naj obilo moli za svoje otroke in naj ve, da ni nobena molitev na svetu tako goreča, kakor je goreča molitev matere za svoje dete.

UTRINKI.

Tisočkrat boljši je oni, ki malo obljubi, pa tisto izpolni, kakor oni, ki veliko obljubuje pa malo ali pa nič ne izpolne.

Kdor je postal malodušen zato, ker mu bedaki nasprotujejo, bi s tem samo dokazal, da je sam bedak.

Denar, ki ga dobi vedeževalka za svoje prerokovanje, je vreden mnogo več, kakor vsa sreča, ki ti jo vedeževalka napove.

Človek bi nikdar ne smel pozabiti, da je njegovo zdravje največje bogastvo.

Molčanje je zlato. Vendar veliko srebra tuji precej dobro zapre — marsikatera možka usta.

Ako bi imel ti več denarja, kakor ga imaš, bi imel tudi več prijateljev, kakor jih imaš.

Tisti, ki misli, da nima nobene napeke nad seboj, je preveč popolen za ta svet.

Lahko se govori, toda dokaže se težko.

Resnica je mogočna, vendar napeke in laži jo čestokrat prehitte.

Ljubezen je bolezen, kateri je večina ljudi podvržena.

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA štev. 18. S. D. Z., CLEVELAND, O.

V društvo se sprejemajo člani od 16 do 55 leta starosti. Zavarujete se lahko za: \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000, smrtnine. Za bolniško podporo pa se lahko zavarujete za \$7 ali pa \$14 na teden. V društvo lahko vpišete tudi otroke od 1 do 16 leta starosti. Za nadaljna pojasnila se obrnite na društveni odbor.

Društvo zboruje vsako 3 nedeljo v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne.

Predsednik Rudolf Cerkvenik, 1115 Norwood Rd.; podpredsednik Josef Zakrajšek, tajnik John Vidervol, 1153 E. 61st St.; zapisnikar Jos. Zaveršek ml., blagajnik A. Basca, nadzorniki Anton Vidervol, Ant. Strniša in Josef Zakrajšek st. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar. Zastavonoša Ferd. Misič, Redar John Peterlin.

SLAVNEMU OBČINSTVU naznanjam, da popravilam in napeljujem vedne in plinovce cevi, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v PLUMBARSKO STROKO. — Pred vse msi zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljše in za najnižjo ceno. Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebno na:

JAMES A. JANDOS,
PLUMBAR
2042 W. 22nd St., near Hoyne Ave.
Chicago, Ill.
Tel. Canal 4108.

RABITE TISKOVIN?

Kadarkoli potrebujete kakih tiskovin, pisemskega papirja, kovert, kadar društva potrebujejo pravil, obrnite se na našo tiskarno.

Nikjer ne boste dobili hitreje in točneje postrežbe, pred vsem pa nikjer ceneje, kakor pri nas.

Tiskarna Slov. OO. Frančiškanov, 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Skupno potovanje Slovencev.

FRANCOSKA LINIJA priredi skupno potovanje Slovencev preko Havre v Trst in Ljubljano s svojim najmodernejšim in najhitrejšim parnikom “Paris”, ki bo odplul iz New Yorka na 2. avgusta 1922. Potnike bo spremljal od New Yorka do Ljubljane znan rojak Leo Zakrajšek iz New Yorka ter bo gledal na to, da bodo potniki čem hitreje in udobnejše potovali in da ne bodo imeli sitnosti s kufrin in drugo prtljago.

Za vse potnike tretjega razreda bodo pripravljene kabine z 2., 4. ali 6. posteljami. Od Havre do Trsta bodo potniki imeli svoj vagon, ali celo vlak, ako se jih zadosti prihlasi. Tudi druge posebne ugodnosti so določene za potnike.

Vožnja od New Yorka do Ljubljane ima trajati nekako 9 dni ter stane v III. razredu do Trsta skupno z davkom \$113.85, do Ljubljane pa \$114.85.

Tudi za potnike II. razreda imajo lepe kabine rezervirane. Vsak Slovenec je dobrodošel ne glede kje je doma. Lepa prilika za vsakogar!

Kdor hoče dobiti sorodnike ali prijatelje iz starega kraja, naj stori potrebne korake, dokler je še čas.

Mi tudi pošljamo denar hitro, zanesljivo in po nizkih cenah, ter opravljamo vse druge posle v zvezi s starim krajem.

Za vsa nadaljna pojasnila pišite na

SLOVENSKO BANKO
Zakrajšek & Češark
70 — 9th Avenue, New York, N. Y.

S. P. D. sv. Mohorja

USTANOVLJENA V CHICAGI, ILL., DNE 31. DEC. 1921.
SEDEŽ CHICAGO, ILL.

Predsednik: Leo Mladich, 1919 W. 22nd Place.
Podpredsednik: Albin Zakrajšek, 1959 W. 21st Place.
Tajnik: John Jerich, 1849 W. 22nd Street.
Zapisnikar: Silvester Hrstar, 2018 W. 21st Place.
Blagajnik: John Petrovčič, 1920 W. 22nd Street.
Duhovni vodja: Rev. Benvenut Winkler O. F. M.
Družbeni zdravnik: Dr. J. E. Ursich, 1858 W. 22nd Street.

Nadzorni odbor:
Michael Staniša, Andrew Glavach in Mike Koren.
Organizator: Frank Auguštin.
Reditelj: Anton Stonič.
Glasiło: “Edinost.”
Družba zboruje vsako prvo nedeljo popoldne ob pol 2. uri popoldne v cerkveni dvorani sv. Štefana na 22nd Place in Lincoln ulici.
Družba sprejema v svojo sredo možke in ženske od 12. do 55. leta starosti. Pristop v družbo je samo \$1.00. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore za kar se plačuje po 50c na mesec mesečnine. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovence v Chicagi. Rojaki pristopajte v to domačo družbo!
Za vsa pojasnila družbe sv. Mohorja, se obrnite na družbenega tajnika ali pa predsednika.

BRATJE IN SESTRE NA DELO ZA SLOV. PODPORNO DR. SV. MOHORJA.

Na predzadnji redni mesečni seji naše družbe sv. Mohorja dne 4. junija je članstvo sklenilo, da se naj pri naši družbi odpre vrata slovenski mladini v starosti od 12. do 16. leta, za vstop v našo družbo brez zdravniške preiskave in pristoje brez vsake pristopnine. Določilo se je, da ta določba glede prostega pristopa za našo mladino naj traja od 1. julija pa do 1. septembra 1922. Torej časa 60. dni. Glejmo sobratje in sestere, da tekom tega časa pridobimo naši družbi najmanj par sto mladih fantov in deklet.

Slovenci in Slovenke! To priliko smo Vam dali zato, ker vemo, da vsakemu je težko za denar, zlasti še onim s številno družino. Vemo, da marsikateri Oče in Mati bi rada dala zavarovati svojega sina ali svojo hčer v podporno društvo, pa se boje precejšnjih stroškov, ker otroci v tej starosti od 12.—16. leta še ne delajo, vendar potrebno pa je le, da se jih zavaruje za slučaj nesreče in bolezni. Rojaki, Vaša mladina nima sedaj nikjer boljše ugodnosti za pristopiti v kako društvo, kakor ravno pri Slovenski Podporni Družbi sv. Mohorja. Družba plačuje za vsak dan bolezni po \$1 bolniške podpore za samih borih 50c mesečnega prispevka in v

slučaju smrti pa dobe dediči toliko dolarjev, kolikor je članov v družbi ob času smrti. Sedaj je nas že nad dve-sto in kolikor več nas bo, toliko večja bo smrtnina. Vse te ugodnosti so na razpolago Vaši mladini Vašim sinovom in hčerkam od 12. — 16. leta starosti. Odvisno je samo od Vas dragi stariši, da jih daste vpisati v našo dr. sv. Mohorja. Zato zlasti apeliramo na očete in matere, ki so sami že zavarovani pri naši družbi, da sedaj dajo vpisati še svoje sinove in hčerke in tudi nje zavarujejo za slučaj nesreče in bolezni. Očetje in matere, glejte, da bodo Vaši sinovi in hčeri v krogu iste družbe, kakor ste Vi, pri dr. sv. Mohorja. Mesečni prispevki pri naši družbi so tako majhni, da se jih prav lahko plačuje za 4. ali 5. članov na mesec. Zato ni izgovora, da bi ne mogli dati zavarovati v našo družbo Vaše mladine. Ampak še danes, takoj se odločite in pojdite k doli podpisnemu tajniku in vpišite svojega sina ali hčer v družbo sv. Mohorja! Ne odlašajte in ne čakajte, da Vas prehitijo kaka nesreča ali bolezen, ampak zavarujte se proti obema, dokler je čas, dokler je ugodnost! Ta ugodnost Vam je narazpolago samo do 1. septembra. Očetje in matere poslužite se jo!

Z bratskim pozdravom za S. P. dr. sv. Mohorja v Chicagi
John Jerich, tajnik.

Vabilo
— na —
PIKNIK
— katerega priredi —
DRUŠTVO SV. ALOJZIJA
štev. 47., K. S. K. J. v Chicagi, Ill.
V nedeljo, 16. julija 1922
Na Summit, Ill.

Piknik se prične točno ob 1. uri popoldne.

Društvo vabi tem potom najljubnejše vse cenjeno občinstvo iz Chicagi in okolici, da pride in se vred z nami povesele na ta dan na deželi v prosti naravi, kjer bo vsakemu na razpolago prijazna domača zabava.

Na piknik najlažje pridite ako vzamete iz Chicagi Archer avenue karo do City Limits. Odtam pa vsako Joliet karo do Summita.

Za godbo bo skrbel Music Orchestra Tony Verščaj.
Za dobro postrežbo in izvrstno zabavo pa Vam jamči

ODBOR.

NA SVIDENJE IN DOBRODOŠLI!

DRUŠTVO SV. VIDA ŠT. 25., K. S. K. J. V CLEVELANDU, OHIO.

V društvo se sprejemajo člani od 16 do 50. leta starosti. Vi se lahko zavarujete za \$250, \$500 in \$1000 smrtnine. Društvo plačuje \$7 na teden bolniške podpore. V mladinski oddelek se sprejemajo otroci od 1.—16. leta starosti. Dr. zboruje vsako 1 nedeljo v mescu v Knausovi dvorani. Asement se plačuje samo na seji, od 10 ure popoldne do 4. ure popoldne. Vsa nadaljna pojasnila dobiti lahko vsaki čas pri društvenih uradnikih.

Predsednik John Widervol, 1153 East 61st Street.

Podpredsednik Joseph Žulič.
Tajnik Ant. Fortuna, 1176 E. 61st St
Blagajnik John Melle.
Zastopnik Joseph Rus, 6519 Bonna ave
Nadzorniki John Žulič, Anton Strniša in Joseph Ponikvar. — Zastavonoša Ant. Džeržnik. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar

KRETANJE PARNIKOV.

New York—Havre.
Chicago—20. julija—v Havre.
La France—26. julija—v Havre.
Paris—2. avgusta—v Havre.
La Savoie—12. avgusta—v Havre.
New York—Trst.
Italia—10. avgusta—v Trst.
Belvedere—10. avgusta—v Trst.
Pres. Wilson—26. avgusta—v Trst.
New York—Cherbourg.
Homerie—22. julija—v Cherbourg.
Majestic—29. julija—v Cherbourg.
Ajuntania—1. avgusta—v Cherbourg.
Berengaria—8. avgusta—v Cherbourg.
Olympic—12. avgusta—v Cherbourg.

Za cene in vsa nadaljna pojasnila se obrnite na doli podpisano: trdko, ki bo Vam preskrbela, da boste udobno potovali v domovino. Ako nimate potnega lista ga preskrbimo Vam mi. Ako želite dobiti svoje domače iz starega kraja pišite nam za pojasnila.

LINCOLN REALTY CO.
1901 West 22nd Street,
Chicago, Ill.
Phone: Canal 4918 in 0098.

J. M. Dovič:

KOVAČ IN NJEGOV SIN.

POVEST.

(Dalje.)

Tam ob cesti se je smejal hlapec Gropa.
 “Gropa, ti si namenjen še za velike reči, čeprav si že star. Prvi skrivni svetovalec boš mojemu sinu.”
 Onstran Reberce je stopala proti mlinu dekla Barba.
 “Barba, ti pa boš kuharica na kraljevem dvoru.”
 Smejali so se, da so skoro popokali, in večkrat so se kraljevi služabniki ustavili, pričakujoč, da kralj zopet podeli kako milost.
 Kolenčev žagar Matevž se je tudi prikazal pri vratih.
 “O, starih grešnih kosti Matevževih tudi ne smemo pozabiti. Žagar Matevž bo povišan za rablja v mojem kraljestvu.”
 “Norec, le počakaj, te bo že konec.”
 Matevž se je umaknil, fantje so se zasmeli, pa ne vsi. Vedeli so, da Matevž ne pozna šal in da je silno hudoben.
 Hlapec Gropa je dobro vedel, kaj so pomenile besede, ki jih je imel Čmok navado govoriti, kadar se je vozil na garah kot kralj že precej vinjen, in njegove besede so se navadno tudi izpolnile.
 Zato sta jih Gropa, pa tudi Barba dobro pretchtala.
 Kralja so peljali dalje. Vse se je smejalo, vsi svatje so prihiteli na proti Rožnemu kralju. Le eden je bil, ki se je umaknil. Drug Janko ni mogel v takih okoliščinah gledati svojega očeta.
 Bili so veseli, zbijali so šale, toda Janko je stal za stopami v mlinu in gledal skozi okno kaplje, ki so kapale skozi leseno strugo na dno potoka.
 Noč se je napravila, temna noč. Nebo so prepregli oblaki in droben dežek je rosil na zemljo. Svatje so se umaknili pod streho in rajali dalje. Tudi fantje so se pomešali med plesalce.
 Čmok pa se je splazil v skedenj in se zaril v slamo. Sanjal je kraljeve sanje. Ko pa je že odbila polnoč, se je prebudil. Vstal je in korakal proti domu.
 Noč je bila, temna noč in droben dežek je rosil na zemljo. S težko glavo je kovač Urh lezel za potokom.
 Ko je prišel do brvi, se je plazil po vseh štirih črez njo. Klel je in govoril sam sebi: “E, tako življenje pa nič. Norec sem, mi je rekel včeraj Matevž. Hm, tak norec! Menjam pa vendar ne z nobenim, z Matevžem pa že celo ne. Umorov pa vendar nimam na vesti, kakor ta-le Matevž, ta rabelj!”
 Čmok je prilezel črez brv in stopil zopet na noge.
 Stopal je mimo lesene hišice žagarja Matevža. Poprijemal se je za zid — tema je bila kakor v rogu. Tišina je vladala naokrog, le tam od mlina dol so se čuli glasovi harmonike in hripavih svatov. Voda v potoku je šumela in v temi so se iskriale vodene kaplje, padajoče iz lesene struge v potok.
 Urh je stopal dalje za potokom, počasi, vedno poskušajoč s stopali, če še stoji na trdih tleh. Zdelo se mu je, da je nekaj zašuštelo za njim. Ozre se, pa ni ničesar opazil. Že je zopet na stezi. Urnejših korakov se bliža kovačnici.
 “Tako se kralj vrača domov. Ha, kralj, Rožni kralj!” In zasmejal se je divje, da se je razlegalo v temno noč.
 Čmok! Čmok! Čmok!
 Trikrat se je čul, pa ne glas, ampak udarec.
 Urh se je zgrudil na zemljo pred svojo kovačnico.
 “Matevž, rabelj!” zakliče Urh in ni se več zavedel.
 Čule so se le stopinje bežečega človeka.

XIV.

Že se je petelin oglašal na plotu in naznanjal jutranjice.
 Urh se je prebudil. Sklone se po koncu, pa ne more vstati. Silno ga je zbolela glava. Kar črno se mu je delalo pred očmi. Krvave lise so se poznale na čelu in sencih. Klobuk je ležal na tleh.
 Z velikim trudom se splazi do potoka in si spere rane na glavi. Strjena kri se je odmakala.
 Dvakrat mu je prišlo slabo. Pa trdna Čmokova narava je premagala. Počasni korakov se priplazi do vrat kovačnice in sede na klop k mizi, ki je stala pod lopo.
 “Za rablja sem ga postavil v svojem kraljestvu, pa meni je najprvo vrat zavil. Ha!” Čmok poseže za srajco in privleče umazano cunjno na dan. “Dobro, da me ni oropal, ta rabelj! Hu, kako me glava boli! Črepinjo imam prebito. Pa kako me zebe, da se ves tresem. Pa naj bo, saj enkrat mora tudi kralj umreti.”

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkрасnejše ženitovanjske slike.
 Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.
 Vsem se priporočam.

Němeček
 FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.

Počiva na mizi, pa zopet se zdrami, potegne papir iz cunje in začne brati:

“Jaz podpisani Franc Kolenc, posestnik v Rožnem logu, izjavljam, da je po moji smrti vse moje imetje, pohištvo in zemljišča, prava in edina last Urha Rebra, nezakonskega sina Agate Reber z Rebrji, tako da nima nihče drugi pravice do mojega premičnega in nepremičnega imetja kakor moj nezakonski otrok Urh Reber.”

Čmok prebere ter se zamisli. Hudi duhovi mu obletavajo dušo.
 “Čemu bi še živel na zemlji? Za nobeno rabo nisem več. Danes ali jutri, je vseeno.”

In privleče iz žepa nož, s katerim je konjem kri puščal. Hladnokrvna pritisne noževo klino na žilo odvodnico na levi. Curkoma je kri bruhnila, potem pa polagoma tekla iz prebodene žile.

Urh obrne nož in ga pomoči v kri.
 S svojo lastno krvjo je še napisal z debelimi črkami poč pisanjem Fr. Kolenca naslednjo oporoko:

“Moj glavni in edini dedič je Janko, moj nezakonski sin, kovač v Rožnem logu.”

Čmok se je podpisal in zopet zavil papir v cunjno ter potisnil za srajco. Kri pa je le tekla počasi. Pa Čmok stisne z desnico žilo na levi in kri se je ustavila. Hotel je zaspati, pa ni mogel. Mraz ga je tresel, da so mu zobje šklepetali. Silne bolečine so ga napadale. Pa na Boga se ni spomnil.

Čmok je začel sanjariti.

“Tako torej umira Rožni kralj! Ha! Prav je imel Matevž, ki mi je rekel, da sem norec. Pa dvorni norec ne bom jaz, ampak Jožek z Rebrji. Ta rabelj Matevž misli, da me je s svojim udarcem ubil do smrti, pa me ni. Reči pa vendar ne bodo mogli, da je on ubil Rožnega kralja. Vzel si je življenje sam! Ha! Hu! Kako me boli! Kdo bo držal, ker tako zebe. Roka mi je utrpnila. Vrag vzemi vse vkup, samo Jankota naj varuje Bog ...”

In Urh izpusti žilo, Kri je tekla po mizi.
 “Hi, hi — ah, Marija!”
 Urh se je ozrl proti kapelici lurske Matere božje.
 Prepozno!

Zopet prime krčevito za žilo. Barve na licih so izginile, oči so steklene, ustnice so se stiskale, sapa je pojemala.

“Marija, če je mogoče! ... Milost! Smrt je huda! Pa moja smrt, kaj bo? Milost! Ah, da me je satan premotil! Tekel bi, letel bi do župnika, ko bi mogel. Odvezo, odvezo! Angeli božji, vsi svetniki božje, pomagajte! Ne morem več ... Milost, o Marija ... Marija ... Marija ...”
 Urh je zaspal — za vselej ...

Tiho je bilo naokrog, le kos je žvižgal v grmu in v daljavi je še skovikala sova. Jutranja rosa je škropila tla in jutranji zvon je naznanjal bel dan.

Svatje pa so še rajali, brez skrbi in veselo.
 Le eden je bil, ki ni spal, pa tudi ne plesal v Rožnem logu. Žagar Matevž se je počasi plazil za mejo in ozirajoč se oprezno šel pogledat, ali Čmok še leži v svoji krvi. Kol je ležal na tleh, toda Čmok je sedel pred kovačnico.

“Glej, vraga, ni se še iztegnil.”
 Že je Matevž hotel stopiti po kol in še enkrat udariti po Čmoku, kar začuje stopinje. Prestraši se in zbeži.

POZOR IGRALCI HARMONIK! Stem odgovarjam na več pisem, da še vedno izdelujem in popraviljam harmonike in to stalno od l. 1894, vedno v Clevelandu, O. Medtem časom se nisem za nobeno drugo delo prijel. Kupujem in prodajam tudi že rabljene harmonike ali pa jih sprejemem v zameno. Za nadaljna pojasnila pišite, predno odaste drugam naročilo na:

JOHN WENZEL,
 1017 E. 62nd Street, Cleveland, Ohio

GOSPODINJE POZOR!
 Pravkar smo prejeli nekaj knjig
VARČNA KUCHARICA.
 To knjigo je sestavila za Slovenske kuharice **MARIJA REMEC.**
 Knjiga je zelo velike važnosti za kuharice, ker pove kako se z malimi stroški naredi umetna in okusna jedila. Knjiga je trdo vezana in stane 95c.
 Ker jih je v zalogi le omejeno število, pišite po njo takoj na:
“AVE MARIA”,
 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

BREZ UČITELJA se naučite angleškega jezika sami ako si kupite **SLOVENSKO-ANGLEŠKO SLOVNIČO** katera obsega:
 Prv idel: Glasoslovje.
 Drugi del: Obliskoslovje.
 Tretji del: Vaje.
 Četrti del: Pogovori iz vsakdajnega življenja.
 Peti del: Slovenski-Angleški Besednjak.
 Šesti del: Vprašanja in odgovori, ki jih mora znati ko prosi za državljski papir.
 V besednjaku je natančno pojasnjeno, kako se pišejo angleške besede in kako se jih mora pravilno izgovarjati. Iz te knjige se lahko vsak nauči angleškega jezika brez vsakega učitelja.
 Knjiga je trdo vezana in ima 250 strani. Cena s poštnino samo 90c.
AVE MARIA,
 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Čudno.

V nekem mestu na švedskem je živela največjebeležja žena na svetu. Pripovedovali so, da je tehtala blizu štiri sto funtov. Kadar je šla po ulici je baje potrebovala več, kot polovico ulice sama. Nekega dne se zaleti v njo na ulici neki zamišljeni dijak. Ko zagleda pred sabo orjaško ženo se prestraši in reče opravičevaje: “Oprostite milostjiva, Vas nisem videl!”

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Vsem našim cenjenim naročnikom in dobrotnikom naših listov, kakor tudi vsem rojakom v Clevelandu in državi Ohio, naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Frank Zupančič, ki je pooblaščen pobirati naročnino za vse naše tri liste, oglase in vsa druga naročila, ki so v zvezi z našimi listi. Vsem našim naročnikom in blagim dobrotnikom, kakor tudi vsem rojakom, ga najtopleje priporočamo in prosimo, da grejo Mr. Frank Zupančiču na roke v vseh ozirih pri njegovem delu za katoliški tisk. Pomagajte mu širiti naše liste!

Uprava Ave Maria, Edinosti in Glasnika P. S. J.

PRED PET-DESETIMI LETI.

Nad pol stoletja je učinkovalo lekarstvo. Od l. 1872. je prevladovala v zdravilstvu domišljija, da so le slabokusna zdravila dobra, zato so mešali med zdravila slabokusne dišave, katerim so pripisovali veliko zdravilno moč. Slabo dišeči mleček iz peteršiljevca (stransko imenovani vrazji obrazek) se je zahtevalo v splošnem in kako neprijazno delo je bilo to za lekarnarje. Veliko današnjih izvrstno dobrih zdravil, tedaj ni bilo še poznanih, kot naprimer “cascara sagrada”, ki je eno najboljših čistilnih in odvajalnih zdravil. Danes so se vse starodavne zaloge zdravil vrnile boljšim in okusnejšim izdelkom na trgu. Lekarnar dobi danes veliko raznih zdravilnih zmesi že pripravljenih za uporabo od raznih laboratorjev. Zdravila morajo zadovoljiti oboje oko in okus. Vzemite za primer Trinerjevo grenko vino! To zanesljivo zdravilo proti zaprtnici, plinom v prebavnih delih telesa, glavobolu, izgubi slasti do jedil in za razne druge želodčne nerednosti in je tudi zelo prijazno za uživati. “Cascara sagrada” je eno glavnih snovi pripravljenih v Trinerjevih laboratorjih od izkušnih kemičarjev, ki imajo na razpolago vsa moderna sredstva v svojem obsegu. Ako se želite počutiti zadovoljni v vročih poletnih mesecih morate imeti vedno pri rokah Trinerjevo grenko vino! Na prodaj je pri vseh lekarnarjih in trgovcih z dravili (Adv.)

EMIL KISS, BANKIR.
 133 Second Avenue,
 New York, N. Y.

ZASTOPNIŠTVO

od
 Slovanske banke D.D. Zagreb,
 Prve Hrvatske Štedionice,
 Zagreb, Francoske-Srbske
 Banke, Beograd, in od
 njihovih podružnic v Jugoslaviji.

Izplačuje se gotovo ameri-
 skske dolarje, dinarje in kro-
 ne, potom pošte in kabla.
 Prodajam šifkarte za vse lini-
 je. Dobimo vam rojake iz
 kraja. Opravljam vsa
 bančna dela. Prejema-
 mo na uloge denar in
 plačujemo po 4%
 obresti.

PIŠITE PO CENIK.
EMIL KISS,
 133 Second Avenue,
 New York, N. Y.